

Adı :
Soyadı :
Sınıf / No :
Okulu :

Soru sayısı : 8
Sınav süresi : 40 dakika (1 ders saati)

Soru Puan Tablosu

Soru No	1. soru	2. soru	3. soru	4. soru	Toplam Sınav Puanı
Puan	10 puan	10 puan	10 puan	10 puan	
Soru No	5. soru	6. soru	7. soru	8. soru	100 puan
Puan	10 puan	10 puan	20 puan	20 puan	

1. Aşağıda verilen parçaları inceleyerek hangisinin Servetifünun Dönemi sanatçlarına ait olabileceğini bir gerekçeyle yazınız. (10 puan)

1. Parça:

Henüz yirmi iki yaşında bir âşık idi. Öyle bir yaşta, gençliğin öyle hassas bir devresinde ki fikir, münevver bir semanın bâran-ı elması altında parlak hülya âleminde kanatları kırılmış bir kuş gibi henüz topraklara düşmemiş; gözler ziyadar bir hayal ufkunun envariyle dolu iken bir perde altında siyah bir köşenin açılmak üzere olduğunu, henüz görmemiş; yalnız münevver, müptehiç, bir sabahın rüyasına dalmış; ümit güneşinin üzerine tâ uzaklarda bir ufkun içinde hazırlanan bulutların dökülmeğe müheyya olduğunu anlamamış idi.

2. Parça:

Salime Hanım, parlak gözleriyle hâlâ hepimizin başının üstünden bakarak "Paşa Bey, burada önemli bir İngiliz muhabiri var. Memleketimiz hakkında bilgi topluyor. Biz kendisine artık İttihatçı kalmadığını, herkesin İngiliz dostu olduğunu ve İzmir işgalinin aramızda yaptığı fena etkiyi anlatıyoruz. Hatta İzmir'de Yunanlılar tarafından kocası, çocuğu öldürülmüş, kendi yaralanmış kibar bir kadının burada bulunduğunu söyledik. Burada toplanacağız." dedi.

Yanıt: Öğrencilerden 1. parçayı seçmeleri ve "Sanat sanat içindir, anlayışıyla yazılmıştır. Bireysel (aşk-sevgi) konu işlenmiştir. Daha ağır bir dil kullanılmıştır." gerekçelerinden birini veya bunlara benzer doğrultuda bir gerekçe yazmaları beklenmektedir.

Doğru Örnek: 1. parça "Sanat sanat içindir." anlayışıyla yazıldığı için Servetifünun Dönemi sanatçlarına ait olabilir.

Değerlendirme Notu: Parçayı doğru seçip gerekçe yazmazsa, parçayı doğru seçip yanlış gerekçe yazarsa veya gerekçeyi doğru yazıp hangi parça olduğunu belirtmezse puan verilmeyecektir.

Yanlış Örnek: 1. parça Servetifünun Dönemi sanatçlarına ait olabilir. (Gerekçe yazmamış.)

Yanlış Örnek: 1. parça çünkü "Sanat toplum içindir." anlayışıyla yazılmıştır. (Parçayı doğru seçmiş, gerekçeyi yanlış yazmış.)

Yanlış Örnek: Daha ağır bir dil kullanılmıştır. (Hangi parça olduğunu belirtmemiş.)

2. Aşağıda kendileri hakkında bilgi veren yazarların adlarını ve eser verdikleri edebî dönemleri ilgili boşluklara yazınız. (10 puan)

1. Yazar:

Sanat sanat içindir, anlayışıyla yazdığım eserlerimde yeniliğin savunucusu oldum. Bu amaçla kaleme aldığım *Zemzeme* adlı eserim yüzünden Muallim Naci'yle fikir ayrılığı yaşadım. Oğlumun ölümünden sonra hayata bakışım tamamen değişti. Edebiyatımızın ilk realist romanı sayılan *Araba Sevdası*'nı ben yazdım.

Adı: **Recaizade Mahmut Ekrem**

Dönemi: **Tanzimat**

2. Yazar:

Sanat sanat içindir, anlayışıyla yazdığım eserlerimde dönemin etkisiyle ağır ve süslü bir dil kullanmayı tercih ettim. Halit Ziya Uşaklıgil'in ve Tevfik Fikret'in edebi anlayışına katkısını inkâr edemem. Birçok eser yazsam da Türk edebiyatının ilk psikolojik romanı kabul edilen *Eylül* romanının benim tanınmamda çok büyük katkısı vardır.

Adı: **Mehmet Rauf**

Dönemi: **Servetifünun (Edebiyatıcedide)**

Değerlendirme Notu: Öğrencilere ilgili boşluklardan birini doğru doldurursa 3, ikisini doğru doldurursa 5, üçünü doğru doldurursa 7 kısmi puan verilecektir.

3. Efendim! Demem o demek değil! Ben bendenize, bu hakir duacınıza eli yüzü Yunmuş, elfazı düzgün, sözü sohbeti tatlı bir fahişülisan yâr-ı vefaşiar olsa, gelirse şu meydân-ı pür sefaya, Arabi bilse, Farisi bilse, biraz fenn-i şiiir ü musikiye aşına olsa o söylese bendeniz dinlesem, bendeniz söylesem o dinlese oturan zevkpervan-ı kiram da sefayâb olsa! Diyelim bu gece işimiz Mevla'm rast getire! Yâr bana bir eğlence, aman bana bir eğlence! Yâr bana bir eğlence!

Bu sözlerin gölge oyunu tiplerinden hangisi tarafından söylenmiş olabileceğini yazınız? (10 puan)

Yanıt: Hacivat

4. Seyyah — Büyük konakların sofrasında yer almak için tanıdık olmaya lüzum yoktu ki... Gözüne kestirdiğine giredin. Kimse kim olduğunuzu, nerede, ne münasebetle tanışıldığını, isminizi ve işinizi sormazdı. Otur masanın bir kenarına; istersen ne konuş, ne dinle; yaranmaya çalışma; sekiz on türlü yemekten, tika basa karnını doyor; kahveni iç. Kimse bu durumu acayip bulmazdı.

Bu parçada öne çıkan toplumsal değeri yazınız. (10 puan)

Yanıt: Öğrencilerden bu parçada toplumsal değer olarak "misafirperverlik-cömertlik-el açıklığı vb." yanıtlarından birini yazmaları beklenmektedir.

5. Tepeden dikine inen güneş onu adamakıllı sersemletmişti. Yürürken iki yanına arada bir sallanıyor, ayakkabılarının yırtığından giren köz gibi sıcak tozlar ayaklarını yakıyordu. İsmail hem yürüyor hem boyuna mırıldanıyordu, belli belirsiz. Kucağındaki alacalı bulacalı kuşağın içerisinde bir bebek sarılı. Bebeğin başı İsmail'in sağ kolundan dışarı sarkmış. Yüzü ciğer gibi kıpkırmızı. Kırmızı yüzü bir toz tabakası örtmüş. Bebeğin gözleri yumulu, boynu ipincecik...

Bu parçada kullanılan anlatım biçimlerini belirleyiniz. Belirlediğiniz anlatım biçimlerinden birine ait bir özellik yazınız. (10 puan)

Yanıt: Öğrencilerden parçada kullanılan anlatım biçimlerinin betimleme ve öyküleme olduğunu belirtmeleri, betimleme veya öyküleme anlatım biçiminin bir özelliğini yazmaları beklenmektedir.

Betimleme Anlatım Biçiminin Genel Özellikleri:

- Görselliğin ön plana çıktığı bir anlatım türüdür.
- Anlatımda gözlem ön plana çıkmaktadır.
- Tasvir yapılırken sıfatlardan bolca yararlanılır.
- Varlıkların ayırıcı ve dikkat çekici yönleri vurgulanır.
- Roman, hikaye, tiyatro gibi olay metinlerinde daha çok kullanılır.
- vb.

Öyküleme Anlatım Biçiminin Genel Özellikleri:

- Olay merkezli bir anlatım esasına dayanır.
- Amaç okuyucuyu olayın içinde yaşatabilmektir.
- Bu anlatım türünün temelinde olay, kişi, mekan ve zaman bulunmaktadır.
- Roman, hikaye, tiyatro gibi olay metinlerinde daha çok kullanılır.
- vb.

Değerlendirme Notu: Anlatım biçiminin birini doğru yazarsa 3, ikisini doğru yazarsa 6; belirlediği anlatım biçiminin bir özelliğini yazarsa 4 kısmi puan verilecektir.

6. Melih Cevdet Anday, hep farklıyı arayan ve deneyen tarzıyla şiirdeki yenilik ve değişim sembollerindedir. "Ben de her insan gibi gençliğimde şiir yazdım. Evet, her insan gençliğinde şiir yazar ve sonra şiir yazmayı bırakır. Şiiri devam ettirenlere ise şair diyorlar." diyen ve 28 Kasım 2002'de aramızdan ayrılan şairin Beşiktaş Şairler Sofrası Parkı'nda heykeli bulunmaktadır.

Melih Cevdet Anday'a göre şair olabilmenin yolu nedir? Bu konu hakkındaki yorumunuzu kısaca yazınız. (10 puan)

Yanıt: Öğrencilerden şair olabilmenin yolu olarak "şiir yolunda ısrar etmek-sabır göstermek-emek vermek vb." yanıtlarından birini yazmaları ve bunlar doğrultusunda kısaca yorum yapmaları beklenmektedir.

Değerlendirme Notu: Şair olabilmenin yolu olarak ilgili yanıtlardan birini yazarsa 5, verdiği yanıt doğrultusunda kısaca yorum yaparsa 5 kısmi puan verilecektir.

7. "İnsanoğluna birçok şey sunacak yapay zekâ." cümlesini tabloda istenen özellikler açısından inceleyerek bu özellikleri ilgili bölüme yazınız. (20 puan)

Yüklemün Yerine Göre	Yüklemün Türüne Göre	Anlamına Göre	Yapısına Göre
Devrik cümle	Eylem (fiil) cümlesi	Olumlu cümle	Basit cümle

Değerlendirme Notu: Doğru doldurulan her tablo başlığı için 5 kısmi puan verilecektir.

8. Türün özelliklerine uygun kısa bir anı (hatıra) örneği yazınız. (20 puan)

(Yazınız; türün özelliklerine göre konunun işlenmesi, başlık, imla ve noktalama kurallarına uygunluk bakımından değerlendirilecektir.)

Yanıt: Öğrencilerden değerlendirme başlıklarına uygun kısa bir anı (hatıra) yazmaları beklenmektedir.

Değerlendirme Notu: Türün özelliklerine göre konunun işlenmesine 10, başlığa 5, imla ve noktalama kurallarına uygunluğa 5 kısmi puan verilecektir.

Değerlendirme Notu: Türün özelliklerine uygun bir anı (hatıra) yazmayı sadece başlık yazmışsa puan verilmeyecektir.